

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemna meseca K 1-00

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Slovensko-hrvaški klub in proračun.

Zadnji petek je označil dr. Šusteršič v proračunskem odseku stališče slovensko - hrvaškega kluba nasproti budgetnemu provizoriju in posojilu in povedal pri tem par krepkih resnic o posebnostih, ki označujejo našo vladno in naš parlament. Izvajal je sledeče misli:

Zelo značilna za naše abnormalne parlamentarne razmere je okoliščina, da je rešitev budgetnega provizorija v Avstriji ena izmed glavnih političnih in državnih akcij, dočim je ta zadeva v drugih parlamentih navadna malenkost. Zakaj redno proračuna ne rešujemo? Zato ker nimamo resničnega ustavnega življenja, in tega nimamo zaradi tega, ker nimamo nobene v resnici ustavne vlade. Pri nas je vse na glavo postavljeno. Namesto da bi bila vlada parlamentu odgovorna, pa konstruiramo lažne odgovornosti parlamenta. Vlada vali krivdo nerešenega proračuna redno na parlament, v resnici pa je kriva vlada. Ustavnost vlade ne sme biti samo v tem, da je od merodajnih faktorjev imenovana, sem spada tudi, da vsa njena opravila v ustavnem duhu vodi.

To se bo pa samo takrat zgodilo, če se bo vlada z vso svojo avtoriteto in magari če tudi svojo politično eksistenco za to zastavi, za to zavzela, da se predvsem proračun reši. Budgetni proračun je sam na sebi majhna stvar, ali pri nas je to zelo važna zadeva, ker daje vladi najboljše pooblastila, ki se morejo sploh vladam dati.

Parlament mora svoje delo v teh razmerah tako urediti, da bo vlada prisiljena v ustavnih mejah ostati, oziroma na ustavno pot kreniti. Zato je vprašanje, do katerega termina se proračunski provizorij dovoli, zelo važno. Govornik ne vidi, zakaj naj bi se provizorij kar za pol leta dovolil. Vlada naj da pojasnila, zakaj zahteva za provizorij kar pol leta. Na vsak način se bo v specialni debati o tem drugače spremembni predlog stavil. Značaj ustavnosti zahteva, da se dovoli provi-

zorij, če se že sploh dovoli, samo za kratek čas.

Kar se tiče posojil, ki jih predloga zahteva, mora biti zbornica zelo previdna. Zelo značilno je za naše razmere, da si vlade ena za drugo s posojili denar preskrbijo in da se nobena vlada resno ne loti sanacije državnih in deželnih financ. Dovoljenje tako velikega posojila, kakor ga vlada predlaga, pomenja izjalovljenje finančnih načrtov. Vlada si najema posojila, zato se ji nič ne mudi, da bi državne finance v red spravila, mi pa lezemo vedno bolj v dolgove. Sicer se pa da shajati par mesecev tudi brez posojila. Sedanja konjunktura na denarnem trgu ni za transakcije, ki jih vladna predloga obsega, prav nič ugodna, ker je vsako tako posojilo z precejšnjimi izgubami kapitala združeno.

Glede dalmatinskih železnic in zagrebških reciprociteti je pa dejal dr. Šusteršič sledeče:

Dr. Kolischer je v zadnji seji govoril o železniških vprašanjih. Tudi jaz moram govoriti o železniškem vprašanju, in sicer o onem, ki je postalo že pravi evropski škandal, t. j. o dalmatinski železnici. Naše vlade so krive, da ogrska vlada noče izpolniti svoje pogodbene dolžnosti. Kajti avstrijska vlada ima dosti sredstev na razpolago, da, če hoče, prisili ogrsko vlado, da drži svojo leta 1907 slovesno prevzeto pogodbeno obvezo. Na avstrijskem delu železnice Kaschau-Oderberg imamo v roki ogrski promet z Nemčijo, ki je največjega pomena za Ogrsko. Tu treba prijeti brezozirno, kajti to je škandal, mirno gledati, kako se ogrska vlada ne zmeni za svojo dolžnost, ki bi jo bila morala že zdavno izpolniti. Nasprotno je Ogrska tako predrzna, da zahteva izročitev železnice Kaschau-Oderberg kot »kompenzacijo« za uvoz argentinskega mesa. In čuje se, da je naša vlada celo pripravljena o tem pogajati se z ogrsko vlado! Vsekako ni od naše vlade nič določnega izvedeti v tem pogledu. Če se vlada zaveda svojih dolžnosti napram državi in monarhiji, mora kratkoma odkloniti kar naprej vsako razpravo o tej predrzni ogrski zahtevi. Zato vprašam navzočega g. ministrskega predsednika, naj mi odgovori točno, ali hoče odkloniti vsako diskuzijo z Ogrsko o taki »kompenzaciji«?

Nadalje zahtevam kategorično, da se vendar enkrat uredi zadeva veljavnosti izpitolov in diplomov zagreb. vseučilišča v Avstriji. Tudi to je pravi škandal, kako se ta stvar vleče. Mi nadaljnega zavlačevanja ne moremo prenašati. Vprašam g. ministrskega predsednika, ali hoče to zadevo urediti v najkrajšem času in do kdaj?

Italijansko-turška vojska.

Povodenj v Tripolitani.

O povodnji, ki jo je povzročilo deževje, poroča »Agenzia Stefania«, da se je izpremenila reka Megenmer v deroči veletok in poplavlila ozemlje južne laške fronte. Kljub kanalu, ki so ga zgradili Turki in še popravili Lahij, je voda pri Bumeliani popravila laške postojanke in dere skozi tripoliška predmestja. Laški vojaki so takoj zgradili začasne utrdbe in zopet zvezali s telefonom posamezne oddelke med seboj in poveljništvom. Lahij se deževja, ki jim povzroča toliko škode, vesele, ker upajo, da se podajo Arabci na svoja polja in ostane pri Turkih le nekaj Berberov in Sabelov.

Zopet laški poraz pred Tripolisom.

Viharno morje je prisililo laške vojne ladje, da so se umaknile na visoko morje. Kakor se poroča iz Carigrada, so porabili Turki to priliko, da so nenadoma napadli novo laško postojanko Elhajati pri Bumeliani. Boj se je bil z bajoneti. Lahij so bili vrženi nazaj. Izgubili so 400 mrtvih in ranjenec, vjetih je pa bilo 23 vojakov in en laški častnik. Turki so izgubili 130 mož. Lahom so vzeli Turki 70 pušk in več streliva. Turki so pomaknili svoje čete tako naprej, da upajo osvojiti mesto, če zadrži vihar laške ladje na visokem morju.

Novi boji pred Tripolisom.

Dne 19. t. m. poroča »Agenzia Stefania« iz Tripolisa: Vreme je lepo. Na vzhodno fronto je kakor navadno st e-ljal sovražnik, da ovira delavce, ki sekajo palme zato, da dobe naši vojaki prost razgled. V smeri proti Lidiju Mesripi je sovražnikova artiljerija večkrat ustrelila. Naša artiljerija je streljala nazaj in streljala na gruče Arabcev, ki so se nato razkropile. Opazili

smo močne sovražnikove čete, ki so se pomikale med malo utrdbo Mezzi proti Henniju. Dne 18. t. m. dopoldne je mogel rekognoscirati nek aeroplan. Aviatik je dognal, da sovražnik svojih postojank ni izpremenil. Turški poveljnik se je dogovoril z Arabci, da se bodo menjali arabski oddelki z ozirom na poljsko delo.

Težavno prodiranje Lahov v notranji Tripolis.

S posebne strani se piše »Triester Zeitung«: Komaj en kilometer od Tripolisa se prične puščava. Pesek pokriva globoko zemljo. Močan veljblod prehodi v najboljšem slučaju tu 2 kilometra v eni uri. Ko smo prišli 2 kilometra daleč, pridemo na malo oazo Ain Sara. Sledi 15 kilometrov široka peščena rav-nina z gibajočimi se peščenimi klanci, ki so brez vsake vegetacije. Nato sledi 30 kilometrov rodovitno, valovito ozemlje, sposobno za pašo. Do skalnatih str-min Guariana se menja slika ozemlja imamo rodovitno oazo, skalnato ozemlje, ravnino in gorovje. Če še upoštevamo, kako težavno nalogo ima laška armada. Kje je pa še južna meja Tripolitani-je, do nje je še 1200 kilometrov. Lahij so dozdej osvojili šele 1 kilometer tri-politanske zemlje, in sicer tisti del, ki je najlažji za osvojitve. Do zdaj še ni nobenega laškega infanterista utrudil marš, konji niso trpeli še ničesar, vo-jaki še niso navezani na svojo moč in pamet.

Srbski združniki v Gorici.

V petek večer je došlo v Gorico 18 Srbov iz srbske kraljevine, ki so zastopali vseh 17 okrožij kraljevine. Bili so vsi zastopniki kmetijskih združenj in so potovali v poučne svrhe po Avstriji, Nemčiji, Švici in Italiji. Iz Gorice so šli v Ljubljano, od koder se povrneje preko Zagreba v Srbijo. Vodil jih je gosp. Lazar M. Todorović, revizor Glavnega Saveza iz Beograda. V Gorici so obiskali Goriško zvezo, Centralno posojilnico in slovensko kolonijo Svoj dom, t. j. 33 hiš na Ledini, katere je zgradila ta druga svojim članom. Popoldne so si ogledali strojniško tovarno g. Andr. Jakila v Rupi, Čevljarsko zadrugo v Mirnu, Gospodarsko zadrugo v Vrtojbi. Hranilnico in posojilnico ter Kmetij-

LISTEK.

V salamliku. *)

Vinjeta v vipavskem eksemplaru ko-rana, iz arhiva v Siarem gradu.

Poklicali so me k paši.
Stopil sem v salamlík. Na preprogi je sedel paša. Na njegovi desni Petrovič beg; na levi Mer Cinič-aga.
»Salam aaleikum, o jasni paša!« oozdravim spoštljivo in prekrizavši roke na prsih se priklonim do pasa.
»Mašalah!« krikuje Mer Cinič-aga, skoči proti meni in me udari z bičem preko hrbta. »Pes, na trebuh pred pašo!« Pal sem na trebuh pred pašo.
»Tvoje ime?« vpraša paša s počasnim glasom, kakor se spodobi mo-gočnim gospodom.
»Svoboda Bogdan je ime tvojemu hlapcu, o jasni paša.«
»Ljudi hujskaš proti nam, ki nam je dal Alah oblast čez to dolino!«
»Ne hujskam, o jasni paša, samo mednje hodim.«
»Alah akbar! Kaka predrznost! — Ali ima Svoboda dovoljenje hoditi med kmete?« vpraša obrnjen k Petrovič-begu.
»Nima dovoljenja.«
»Aga!« krikuje paša in isti trenutek se je zasekal bič age čez moja pleča.
Sprejemna soba.

»O železnici pripoveduješ ljudem?« me vpraša zopet paša.
»Pripovedujem. Ljudstvo jo želi.«
»Ali je v koranu kaj pisano o železnici?« se obrne paša k begu.
»Nič ni pisano,« odvrne beg.
»Alah, Alah! In ta pes hoče, da bi se železnica delala! Ali ni Alah stresel vse nesreče čez naše pašalike, odkar so začeli gjavri železnice delati po naših pokrajinah! Alah se maščuje nad svojimi pravovernimi sinovi, ker se koran zaničuje.« Obrne se proti meni: »O našem jarmu si govoril ljudem, posojilnice si ustanavljal v družstvih zbiral ljudi? — Ali je prerok Mohamed — Alah naj mu podeli tisoč radosti v sedmih nebesih — o jarmih govoril in o posojilnicah in zadrugah in društvih, o beg?«
»Nič ni govoril!« odgovori Petrovič-beg.
»Alah se maščuje nad nami,« reče žalostno paša, kakor da bi sam sebi govoril. »Alah se maščuje nad nami, ker ne branimo korana! In gjavrom se množi živina v hlevih, kakor uši na re-pi in polja imajo lepa, kakor paradiž in ceste delajo in o železnicah sanjajo — nam pa trebuh upada, da bo treba ko-žjo oviti okrog hrbta in podbradek zgi-njo, da bomo kakor okostenjaki, tur-bani nam silijo čez ušesa, veter vha-ja za naše jopiče in hlače nam bodo pre-ohlapne . . . O, Alah, Alah, težka je tvoja roka!« Paša se zamisli. Petrovič-begu se povesijo brke, Mer Cinič-agu omahnejo roke.

Paša dvigne zopet glavo; oči mu zažare.
»Še eno zlodejstvo se je zgodilo!« sikne skozi zobe.
»Ta pes, Svoboda — naj ga požre gehena — je zapeljal ljudi, da so — o zločin — jedli svinsko meso, peršuto — —tfu!« pljune pred se.
»Tfu!« ponovita z gnusom beg in aga hkrati.
»Ali ni to največji greh, ki je zapi-san v koranu?«
»Največji greh je!« odgovorita beg in aga.
»Zato so ljudje oslepili, da nas ne vidijo, oglušili, da nas ne slišijo, za-strupili so se jim možgani, da nas ne razumejo. — Kdo je kriv tega? Povejta, o, pravoverna sinova prerokova?«
»Bogdan Svoboda!« krikuje beg.
»Bogdan Svoboda!« krikuje aga.
In priletel mi je strašen udarec čez glavo, da mi je začelo temneti pred očmi.
Čul sem se, da je paša vstal in govoril agi:
»Mer Cinič - aga, ti krepka moja ro-ka, pojdi po vaseh in razglašaj moj raz-glas: Dobro moje ljudstvo! Bogdan Svoboda vam je zapravil železnico, da se ne boste mogli voziti in sadja in dru-ge robe razvažati, skvaril vam je — zlobnež — ceste vaše, okradel je vam — samogoltnož — vaše blagajne, zmešal je vam — goljuf — vaše račune, očrnil je — sin gehene — našo ljubezen do

vas itd itd. Neizmerna je globočina njegovih hudobij, neizmerna, kakor ge-hena. Zato smo mu prisodili v svoji pravičnosti bastonado 500 udarcev na podplate in obsodili, da izgine za vse večne čase.«
In govoril je begu:
»In ti Petrovič-beg, močna opora mojim ramenom, okliči pred cerkvijo moj razglas — saj ne stane več kakor eno krono — in skliči ljudi skupaj in daj jim zdravila, da ozdravijo od stru-pa Svobode. Daj jim vina. Koran pre-poveduje sicer vino kot pijačo, a dovo-ljuje kot medicino. Daj jim te medic-i-ne. Ko bo ta medicina prežela ljudstvu mozg in kosti in možgane, bodo spre-videli, kako pogubno je bilo delo Svobode in zvesto nam bodo zopet služili. Naroči godcev! Prirejaj ples! Naj bo ljudstvo veselo pod našim gospod-stvom. Čemu bi se mučilo z živino in trpinčilo z vinogradi in ubijalo s ce-stami in železnicami in s sto drugimi neumnimi in nepotrebnimi rečmi. Naj se veseli svojega življenja, naj raja in pleše in pije in vriska. In to ljudstvo bo zadovoljno in mi bomo varni. Po-tem bo prazno vse delo raznih Svobod in Bogdanov, oni bodo kakor olje med vodo.
Prerokov polumesec pa bo segel ta-krat od vshoda do zahoda in mi bo-mo . . .«
Izgubil se mi je glas v daljavo in ga nisem več čul in zavest se mi je po-greznila v temo . . .

sko društvo v St. Petru. Ogledali so si slovenske deželno kmetijsko šolo. Bili so povsod priščno sprejeti, posebno v Kmetijski šoli v Gorici, potem pri drugih v Vrtojbi in v St. Petru. V obeh občinah sta pozdravila goste tudi občinska zastopstva. V St. Petru je lepo prepeval slovenske pesmi ubrani pevski zbor. Zvečer je Goška zveza pripravila gostom banket pri Jeleni, kate-rega je v odsotnosti predsednika zveze, g. poslanca Fona, vodil njen podpredsednik g. deželni odbornik Berbuč, ki je pozdravil goste v imenu gorške gospodarske organizacije. Poleg zastopnikov Centralne posojilnice, Svojega doma in drugih naših organizacij se je udeležilo banketa več zastopnikov raznih naših organizacij, dalje ravnatelj kmetijske šole g. Strekelj in adjunkt iste g. Podgornik. Udeležila sta se banketa tudi oče in sestra v Belgradu tako tragično umrlega zrakoplovca Gorčana Rusjana. G. Todorović je v imenu Srbov izrekel sožalnice Rusjanovim na nenadomestni izgubi. Drugi gost je pa izrekel sožalnice v imenu srbskih roditeljev. Tekom dneva obiskali so Srbi tudi hišo v Gorici, v kateri je ranjki Rusjan sestavljal svoj zrakoplov. Sibi so prepevali srbske in bosanske pesmi ter deklamovali različne junaške srbske pesmi. Celi dan sta Srbe vodila po mestu in okolici odbornik Goriske zveze g. J. Kopač in Zvezin vodja gosp. S. Premru.

Razstave.

Električna razstava v Bostonu. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju naznanja trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bo v času od 28. septembra do 26. oktobra 1912 v Bostonu vršila električna razstava, katero organizira Edison Electric Illuminating Company. Podrobnosti so razvidne iz dotičnega dopisa, ki je v pisarni trg. in obrt. zbornice v Ljubljani na vpogled.

Razstava za mornarstvo in higijeno v Genovi. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju naznanja trg. in obrt. zbornici v Ljubljani, da se namerava prihodnje leto prirediti v Genovi mednarodno razstavo za mornarstvo in higijeno. Rok za priglasitev in dan otvoritve razstave še nista znana. Podrobnosti so razvidne iz dotičnega dopisa, ki je interesentom v pisarni trg. in obrtne zbornice v Ljubljani na vpogled.

Poljedelska in industrijska razstava v Kijevu. Stalna avstrijska razstavna komisija na Dunaju je naznanila trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani, da se bo poljedelska in industrijska razstava v Kijevu, ki se je že nekaterikrat preložila, kakor je sedaj dokončno določeno, vršila leta 1913 v času od 27. maja do 14. oktobra. Za avstrijsko industrijo bi prišla v poštev udeležba na naslednjih oddelkih: 1. Poljedelski stroji in orodje. 2. Stroj, aparati in razne potrebščine za cukrarne, pivovarne, mline in žganjarne. 3. Avtomobili, telovadno in sportno orodje. Poročilo, ki vsebuje natančnejše podrobnosti in razvrstitev razstavnih skupin, je v pisarni tukajšnje trgovske in obrtne zbornice na vpogled.

Živinoreja.

Razdeljevanje vzrejevalnih premij od strani deželnega odbora kranjskega, ik se vrši:

V ponedeljek, dne 27. novembra 1911: v Polhovem gradu ob 8. uri dopoldne, v Križah pri Tržiču ob 9. uri dopoldne, v Zvirčah ob 9. uri dopoldne, v Borovnici ob 11. uri dopoldne, v Preserjih ob 2. uri popoldne, v Predvoru ob 2. uri popoldne, v Hinjah ob 3. uri popoldne.

V torek, 28. novembra: v Logatcu ob 8. uri dopoldne, v Žužemberku ob 9. uri dopoldne, v Rovtjah ob 10. uri dopoldne, v Ziri ob 10. uri dopoldne, v Hotedršici ob 1. uri popoldne, v Godoviču ob 2. uri popoldne, v Dvoru ob 2. uri popoldne, v Črnem vrhu ob 3. uri popoldne, v Spodnji Idriji ob 3. uri popoldne.

V sredo, 29. novembra: v Cerknici ob 9. uri dopoldne, na Uncu ob 9. uri dopoldne, v Slavini ob 11. uri dopoldne, v St. Petru na Krasu ob 1. uri popoldne, v Grahovem ob 2. uri popoldne, v Knežaku ob 2. uri popoldne.

V četrtek, 30. novembra: v Postojni ob 8. uri dopoldne, v Starem trgu pri Ložu ob 9. uri dopoldne, v Hrašah ob 10. uri dopoldne, v Hruševju ob 11. uri dopoldne, na Razdrtem ob 1. uri popoldne, v Igavasi ob 2. uri popoldne, v Senožečah ob 3. uri popoldne.

Razdeljevanje se vrši na seimišču

ali na drugem od županstva za to določenem prostoru.

Premovala se bodo le sesajoča teleta.

Teleta naj se pripeljejo, ako le mogoče, s kravami.

Vsakdo mora imeti za vsako goved, ki jo pripelje na premovanje, zdravstveni potni list.

Lastniki lepih telet, ki se zavežejo rediti jih za plemo vsaj še eno leto, prejmejo vzrejevalno premijo 50 K, od katere se izplača 20 K takoj, 30 K pa po preteku enega leta, ako jih pravilno vzrejejo.

Posestniki, katerim se podeli ta premija, morajo biti dobri živinorejci ter morajo vzrejati vsaj polovico telet za plemo v razmerju s številom krav, ki jih povprečno rede. Razen teleta, za katero se podeli premija, pa mora lastnik imeti ostalo potrebno število telet pod pol leta starih.

Vsak razstavljavec mora biti točno ob določen uri s svojo živino na premovalnem prostoru, ker bi se drugače na prepozno prignane živali ne moglo ozir jemati.

Vsakdo mora imeti od županstva potrjeno, koliko krav in koliko telet pod pol leta starih povprečno redi ter koliko živine ima vsega skupaj.

Živinorejci se opozarjajo, da naj rede kolikor mogoče veliko število telet za plemo, ker se bodo enaka premovanja vršila tudi prihodnje leto.

Deželni odbor bode nakupoval tudi plemenske bikce čiste pasme.

Iz labora liberalnih učiteljev.

Liberalno učiteljstvo in novi naučni minister. Engelbert Gangl je, kakor znano, c. kr. učitelj, zato bo marsikoga zanimalo, kako mnenje ima o novem šefu, o ministru za uk in bogočastje vitezu pl. Hussareku. Pod naslovom »Ministrstvo konkordata« piše približno sledeče: »Vitez pl. Hussarek je propagator in vrhovni voditelj klerikalne politike v naučnem ministrstvu. Za Avstrijo pomeni to moč dobo ponižanje in omadeževanje pred vsem kulturnim svetom. S sedanjim ministrskim predsednikom grofom Karlom Stürgkhom je prepojil kot sekcijski načelnik naše šolstvo s konfesionalnim duhom rimskega klerikalizma, kar ne odgovarja sedanjemu državnemu šolskemu, niti osnovnemu zakonu. Sedanjji učni minister se drži načela, da protitežja zaradi verskega prepričanja pri podeljevanju javnih služb ni kršitev državnega osnovnega zakona. Naš novi naučni minister se postavlja na enostrano in pristrano konfesionalno stališče. Vse stremljenje tega novega moža teži za tem, da vsem interkonfesionalnim zakonom iz šestdesetega in sedemdesetega leta zverži in spači smisel. Hussarek je veljal že od nekdaj kot najklerikalnejši uradnik v naučnem ministrstvu. Današnje naše ministrstvo je krona najklerikalnejše države v Evropi in biser v tej kroni je vsekakor naučni minister vitez pl. Hussarek, ktereга načela diametralno nasprotujejo ustavnosti in zakonodaji.«

Tako torej piše o svojem šefu Engelbert Gangl, ki naslavlja svoje resolucije za izboljšanje učiteljskih plač na gospode na Dunaju, tisti Gangl, ki se je ob državnozborskih volitvah nesmrtno blamiral s svojo kandidaturo in s svojimi volilnimi plakati o verskonravni vzgoji in so ga zato belokranjski volilci poslali nazaj v Idrijo.

Zadnjič je Bertel učil finih manir viteza Kalteneggerja; v »Učit. Tovaršcu« od 10. novembra pa natolecje novega naučnega ministra, o katerem je zajel nekaj lažljivih fraz iz kake judovske cunje. Sicer misli Gangl o svojih predstojnikih lahko kar hoče, a da poizkuša nekako zrevolucionirati liberalno učiteljstvo proti naučnemu ministru, še predno ve, kake strune bo ubral, to pa že diši čisto po kalabreskih manirah, ki so tako simpatične raznim gospodom med liberalnim učiteljstvom.

»Učiteljski Tovaršci« piše: »Belgij-ski klerikalci napenjajo vse sile, da bi šolo popolnoma dobili v svoje kremplje in jo za sužnili cerkvi. Nova »šolska predloga« skuša po tihotapsko privedi šolo v cerkveno naročje« itd. — Možje, zavedajte se in napravite komentar taki pisariji sami pri proračunu o stvarnih šolskih potrebah v krajnih šolskih svetih.

Uradna okrajna učiteljska konferenca goriškega učiteljstva v Gorici je na zadnjem zborovanju energično in z zaničevalnim posmehom odklonila naročitev edinega slovenskega krščanskega pedagoškega lista — »Slovenskega Učitelja«. Krščanska armada vstaja povsod zmagovito in bogve, če se ne bo že v par letih tudi na Goriškem posmehoval kratkovidnim Zavzariem — kdo drugi.

Novi opravični red za pisanje s pisalnimi stroji pri sodiščih.

Justično ministrstvo je izdalo dne 28. oktobra 1911 naredbo št. 52, po kateri se bodo — posebno pri večjih sodiščih — napravili posebni pisarniški oddelki, v katerih se bodo pisalo le s stroji. Oseba, ki je izvežbana na pisalnem stroju, bode morala med uradnimi urami vsak dan popisati 20 polnih strani, kakor: razsodbe, poročila in druge sklepe; za izpolnitev tiskovin se bode pa zahtevalo celo 80 strani na dan. Oni pisarniški oficianti, ki bodo prideljeni oddelkom za strojepis, se ne bodo trajno pridržavali le v teh oddelkih, temveč se bodo menjavali. To pa radi tega, da si pridobijo nadaljno izobrazbo. Kot vodje takih oddelkov bodo nastavljeni od sodniškega predstojnika izvoljeni pisarniški oficianti. Vsak pisarniški oficiant ali pomočnik bode moral najmanj eden mesec na leto obiskavati oddelke za strojepis samo radi vaje na pisalni stroj. Oni, ki so na pisalne stroje dobro izvežbani, bodo morali tudi — na željo sodnika — narekovanje (dik-tando) pisati. Osebe, katere so večje brzopisja (stenografije), bodo smele z brzopisom sprejemati od sodnikov jim narekovane zapisnike, kateri se bodo potem morali na pisalnem stroju prepisati. Narekovanje zapisnikov se seveda prepušča samo sodnikom. Razsodbe in druge sodne sklepe, ki bodo sestavljeni od sodnikov, katerih pisava se pa ne bode mogla lahko brati, bodo narekovali »avskultanti« ali pa pravni praktikanti, kateri so pisave sodnikov navajeni. Vsak prvi spis, ki se bode napisal na pisalnem stroju, mora pregledati oni sodnik, ki je izvirnik sestavil. Na pisalni stroj se bodo pisale razsodbe, sklepi, poročila, eksekucijske zadeve ter drugi dopisi.

Justično ministrstvo je baje tudi pooblastilo vse sodne nadpredsednike, da dajo onim pisarniškim oficiantom ali pomočnikom, ki bodo izgotavljali delo s pisalnimi stroji, takozvano »remuneracijo«, katera pa ne bo posebno briljantna.

Pisalni stroji bodo večinoma novi z dobro vidnimi tipkami; stari, kateri so sedaj v rabi, se nameravajo oddati onim okrajnim sodiščem na deželo, kjer je manj dela.

Justično ministrstvo namerava na ta način uradno osobe zmanjšati; začelo pa je pri pisarniških oficiantih in pomočnikih, torej pri onem osebju, ki v resnici ne dobi toliko plače, da bi se moglo z mirno vestjo potrditi, da more pošteno živeti.

Dnevne novice.

+ Kadar dr. Šusteršič prav v živo zadene liberalce in Nemce, takrat vedno iz slovenske liberalne kuhinje prineso nemškonalionalni listi vest, da se je dr. Šusteršič že naveličal boja in da želi iti v »penzijo«. Po zadnjem velikem govoru dr. Šusteršičevem so uprizorili isti manevar, da bi utisek govora oslabili. Izmislili so si kar celo povest, češ, da je dr. Šusteršič tako utrujen, da se hoče odpovedati parlamentarnemu življenju in dati slovo državnemu zboru. Ker ga pa vendar kar tako ne morejo vreči na cesto, so si izmislili, da je obolel deželni glavar pl. Šuklje, ki se bo seveda tudi takoj umaknil, kadar se bo liberalcem sanjalo. Tako so pripravili za dr. Šusteršiča sedež deželnega glavarja, samo da bi se ga znebili iz državnega zbora. Mi pa poznamo našega voditelja dr. Šusteršiča bolje in lahko potrdimo, da ni bil še nikoli tako krepak in podjeten kakor sedaj in da liberalci zopet enkrat zastoj knofe štejejo. Kdor se na »penzijo« pripravlja, ne govori takega govora kot ga je govoril dr. Šusteršič. Liberalci zdravila iz svoje apoteke lahko porabijo za svoje lastne opešane voditelje.

+ Shod v Vipavi. V soboto je bila v Vipavi seja okrajnega čestnega odbora v navzočnosti deželnega odbornika dr. Lampeta in deželnega poslanca Mirka Perhava, pri kateri so se obravnavale vse za vipavsko dolino važne prometne zadeve. Včeraj, v nedeljo, je pa bil javen ljudski shod, jako mnogoštevilno obiskan iz vseh občin vipavskega okraja. Navzočih je bila večina županov. Predsedoval je cestni načelnik budanjski župan Ferjančič. Poročal je o političnih in gospodarskih zadevah dr. Lampe, ki je kazal, kako so vse tiste stvari, o katerih liberalci najbolj zabavljajo, v korist ljudstvu. Razložil je pomen melioračnega posojila, ki je vlevažno za regulacijo vipavskih rek in hudournikov na in deželno banko, ki bo omogočila interesentom, da prevzamejo nanje odpadajoče deleže. Občine, ki so v zadregu, bodo pri deželni banki dobile sredstev pod kulturnimi pogoji, vipavska občina, ki mora za

nastanitev topničarjev investirati velike vsote, se lahko obrne do tega denarnega zavoda, ki začne poslovati s januarjem, istotako posesniki za razdolžitve od vknjiženih dolgov. Deželni poslanec Mirko Perhave je kazal na koristno delo S. L. S. v vipavski dolini in zavračal nasprotne laži. Liberalci bi radi dobili gozdni odsek zopet v svoje roke. Deželni poslanec je pa pokazal, kako nesebično in neumorno so ravno tu delovali možje S. L. S. Vsi udeleženci — ne le nekateri — so dobili že lepe dohodke in vrednost deležev je visoko poskočila. K sklepu se je na predlog g. Franca Habeta izrekla zaupnica poslancem S. L. S., ki je bila od vsega ljudstva v navdušenjem sprejeta.

+ Kako so se postojnski liberalci blamirali. V nedeljo, dne 19. t. m. je sklicala kmečka zveza za postojnski okraj shod v Štivanu-Matenji vasi. Poročat je prišel deželni odbornik dr. Pegan, da ljudi pripravi na bližajoče se občinske volitve v Slavini. Ko so liberalci to zvedeli, so poklicali na pomoč nekaj postojnskih liberalcev. Vsi skupaj so prišli pod komando znanega Durjava na shod, da bi motili govornika. Najbolj so se vsajali: Durjava, mladi Znideršič in učitelj Brus. Seveda so za vsak medklic dobili od govornika krepke odgovore, ki so jih pred zbranimi poslušalci Sloven. Ljudske Stranke korenito osmešili. Delo liberalcev v deželi in po občinah je dr. Pegan tako v bengalični luči razsvetlil, da je bilo celo liberalce sram in je Durjava zatajil, da ni liberalec, in da tudi »Slovenskega Naroda« in liberalnih časnikov ne bere. Ker so bili pa proti koncu vedno bolj glasni, je gospod župnik Laznik kot predsednik shoda povedal Durjavi, da bo uporabil proti njemu moč zborovalnega zakona ter mu zapretil, da ga da odstraniti, če bo še naprej shod motil. Lahko si mislite, kako se je na te besede mogočnemu Durjavi nos pobe-sil, vendar se je bal naprej vpiti. Ko je po končanem poročilu dr. Pegana gospod župnik Laznik nazval Durjavo k besedi, so jo liberalci z Durjavo vred med velikanskim smehom naših ljudi popihali.

+ Važen shod v Slavini. Kmečka zveza za postojnski okraj je za v nedeljo popoldne sklicala v Slavini shod, da se volilci razgovore o prihodnjih občinskih volitvah. Poročal je deželni odbornik dr. Pegan, ki je ljudi opozarjal na nevarna verska in gospodarska načela liberalcev, ki so zlasti kvarna v občinskih stvareh. Pokazal je na raznih zgledih, kako so liberalci ta svoja načela v škodo ljudstva uveljavili. Ker je dopoldan mogočni Durjava iz Mate-nje vasi pozval dr. Pegana, naj govori o občinskem gospodarstvu na Slavini, se je poročevalec popoldan obširno bavil z nerednostmi pri občinskem uradu slavini. Na Prestraneku ter je zlasti ljudem povedal v sploš. začudenje, da cela občina dobra stoji za posojilo po 30.000 kron, katero je najela Mlekarska za druga na Prestraneku za sezidavo svoje hiše. Ogorčenje med ljudmi je bilo zaradi tega velikansko in sklenili so, da od tistih, ki so v načelstvu in nadzorstvu Mlek. zadruge, nobenega ne volijo v občinski odbor. Sedanjji liberalni magnatje slavinski so pa eni in isti v občinskem odboru, kakor v načelstvu in nadzorstvu Mlekarske zadruge.

+ Drugod in pri nas. Tako kot štajersko nemško učiteljstvo so sklenili tudi gorenjeavstrijski in solnograjski učitelji, da odstopijo od vsega društvenega in sličnega javnega delovanja, ker je njihov gmotni položaj tako slab, da ne utrpe nobenih postranskih izdatkov. Na Kranjskem pa voditelji liberalnega učiteljstva dokazujejo, da se učiteljstvu sijajno godi. Sicer bi učiteljstvo ne podpisalo izdajanja »Jutra« in sličnih listov.

+ Zahteve laških vseučiliščnikov. Italijanski vseučiliščniki na Dunaju so priredili shod, na katerem so pozvali laške poslance, da naj prično obstruirati, če ne bo vlada držala svojih obljub glede na laško fakulteto. Zahtevali so popolno laško univerzo v Trstu. Dokler Lah ne dobe popolne univerze v Trstu, naj se priznajo diplomí in izkušnje na univerzah v Italiji.

+ Potrjen deželni zakon. Cesar je sankcioniral od deželnega zbora kranjskega sprejeti zakon o občinskih mi-rovnih sodiščih.

+ Italijanska prevzetnost. Iz Rima poročajo: Zadnji čas se razširjajo po Italiji razglednice, ki morajo vzbuditi nejevoljo vsakega Avstrijca. Bersaljer stoji v Tripolisu in s trobojnico pozdravlja Italijo, ki se razteza čez Južno Tirolsko, čez del Kranjske in čez celotno Istro. Dalmacija se je prepustila velikodušno za enkrat Avstriji. Na naših deželah pa cvetejo — na razglednici namreč — laške rože, v znamenje, da bodo te dežele le pod italijanskim go-

spodstvom cvetele. Menda tako kot Kalabrija. Laška izzivanja so res že skrajna.

— **Umrli** je na Dunaju predsednik nemškega katoliškega »Schulvereina« zdravnik dr. Gašper Schwarz. Pred 25 leti je ustanovil to katoliško šolsko društvo. Dr. Schwarz je tudi ustanovil društvo za zavetišče ubogih vseučilišnikov dunajske univerze. V hiši zavetišča ima 100 vseučilišnikov brezplačno hrano in stanovanje. Blag mu spomin.

— **Živinorejski tečaj v Selcih.** Deželni odbor je priredil pri živinorejski zadruzi v Selcih praktičen in teoretičen živinorejski tečaj, kateri se vrši od 3. do 30. novembra. V ta tečaj se je prijavilo 25 fantov, 19 iz selške doline, 2 iz Breznice, 3 iz Hrušljane, 1 iz Stare Loke. Vsak dan se prične tečaj zjutraj ob 6. z molžo, za tem se živina krmi, snaži, tehta, preskuša mleko itd. Popoldne so predavanja v Društvenem domu od pol 2. do pol 4. o prešičjereji, popravi hlevov, obdelovanju travnikov, pomoč pri oboleli živini, govedoreja, vodstvo živinorejskih zadrug, kmečkemu pravnomoštvu in vnovčenju živine. Od pol 4. do 6. ure zopet krmljenje v hlevih zadržnikov. Zvečer od pol 8. do pol 9. ure javna predavanja, katera vaščani prav pridno obiskujejo. Jako zanimive za živinorejce so krmne poskušnje krav in mlade živine. One živinorejske zadruge, ki se za ta tečaj zanimajo, lahko odposljejo svoje zastopnike v Selca na sv. Andreja dan, to je 30. novembra ko se tečaj slovesno zaključuje in se bo pri tej priliki vsak prepričal o uspehih tečaja.

— **Uboj.** Iz Poljan nad Škofjo Loko. V nedeljo dne 12. novembra je prišlo v Srednji vasi do prepira med 27letnim Janezom Ozebek in nekim drugim fantom iz Dobrave, župnija Trata, ki sta se vpravkar vrnila iz Amerike. V tem prepiru je dobil Jan. Ozebek sedem smrtnih vpadov na nožem, katerim je že v torek, 14. novembra po groznih bolečinah podlegel.

— **Ponarejeni petkronski novci** krožijo po gornji Hrvaški. Zaprli so dva brata, kmečka posestnika v Zaprešiču, Josipa in Adama Topol, pri katerih so našli priprave za ponarejanje petkronskih novcev. Sodi se pa, da to nista glavna krivca.

— **Strašen umor v Trstu.** — **Z likalnikom ubil svojo ljubimko in njeno hčerko.** Marij Daltin pok. Antona, star 41. let, iz Trsta, a pristojen v Maniago pri Vidmu, po poklicu bolniški strežnik, je bil dolgo časa uslužben kot tak na parnikih »Austro - American«. Ze sedem tednov pa je bil brez službe. Njegovo zdravje ni bilo pač najboljšo. Pred štirimi leti si je namreč hotel vzeti življenje, ustrelil se je bil v prsa in od tedaj je njegovo zdravje pešalo; večkrat je bljuval kri. Kakor on trdi, se je poskusil tedaj umoriti, ker se je naveličal življenja. Od tega poskusa samomora sem se ni več vkrcal in kmalu je napravil vse, kar si je bil prištel s svojim delom na parnikih. Tupatam je delal kakor težak v skladišču za pohištvo tvrdke Macerata v ulici Chiozza. Ko so se vršili umori kočijažev v Trstu, ki so vzbujali toliko senzacije, je bil Daltin dvakrat aretiran, ker so se nanj osredotočili razni sumljivi momenti, bil je pa obakrat izpuščen na svobodo, ker ni bilo nikakega dokaza. Ko je bil Daltin še strežnik na parnikih »Austro - American«, se je seznanil z neko strežnico, ki je bila tudi tam v službi, imenom Marijo Luizo vdovo Rismondo, rojeno Viecelli iz Milja. Ob pol deveti uri popoldne je Rismondova v kuhinji pripravljala za obed. Ona je pri tem držala brčkone v naročju malo hčerko Bianco in pri tem delu govorila o svojem sklepu, da se hoče vkrcati. Daltin je jako razburjen hodil gor in dol po kuhinji. V njem se je kuralo in le slabo je zakrival notranji vihar. Naenkrat se je podal v bližnjo sobo, tu je vzel desertni nož, čigar klinja je dolga 25 cm, in se je vrnil v kuhinjo. Dočim je Rismondova, nič sluteča kurila ogenj, je Rismondo od zadaj planil na njo in jo z nožem zabodel v leva prsa. Zasadel je nož v njeno telo s tako divjo silo, da se je klinja zvil in je držal šel na kose. Zenska je zagnala strašen krik, ali se ni zvrnila na tla. Morilec, videč, da je ni še ubil, je zgrabil hitro s police nad ognjiščem (nape) velik težak likalnik, kakoršnega rabijo krojači. S tem orožjem je Rismondovo večkrat močno udaril po glavi, dokler se ni zgrudila na tla. Ali mu ni bilo še zadosti. Zver je zagledala kri, in kri je zahtevala tudi male, nedolžne dekličice, ki je onemela in polu mrtva od strahu bila priča strašnem napadu na svojo mater. Z enim udarcem z likalnikom je Daltin strl črepinjo dekličici, ki je takoj obležala mrva z razdrobljeno glavo. Ko je izvršil strahovit čin, si je šel morilec umiti roke v umivalniku, potem si je slekel

obleko, ki je bila vsa oškropljena s krvjo, oblekel je praznično obleko, skočil preko trupel svojih žrtev, ki sta mu bili na poti, odprl vrata stanovanja, jih zaklenil za seboj in mirnim korakom šel na policijo, kjer je z nezasišanim cinizmom povedal, da je ubil dve človeški bitji.

— **Za župana skupne občine Ribno — Boh.** Bela je bil zopet izvoljen dosednji župan gospod Janez Burja z Boh. Bele. Svetovalcem so bili izvoljeni: Iz župnije Ribno gospodje Janez Koselj, Jernej Poljanec in Gabr. Ferjan; iz župnije Boh. Bela pa gospodje: Frid. Olifčič, Janez Pogačar, Jakob Zupan, Anton Ropret in Lovro Poljanec.

— **Razvoj Zagreba.** V zadnjih treh letih je bilo v Zagrebu sezidanih 428 novih hiš z 1934 stanovanji.

— **Pozivi** Na Vseh Svetnikov dan 1. novembra zjutraj ob treh je bilo ukradenih s poštnege voza med Rudolfovom in Metliko 10.000 K. V zadevi bi vedela gotovo kaj povedati okoli 25 let stara ženska, ki je tisto jutro pri odhodu pošte stala ob kraju mosta čez Krko in imela na zidani ograji culico, košaro ali zavoj. Bila je morda kaka služkinja, ki je tisto jutro zapuščala službo ali pa je šla kam v kako novo službo. Na glavi je imela ruto. Občinstvo se prosi, da naznani podpisaneu sodišču služkinjo, osobito iz Rudolfovega in okolice, pa tudi od drugod, ki so dne 31. oktobra ali 1. novembra zapustile službo in da naznani vsak slučaj, če bi kaka sumljiva oseba menjala bankovec za 1000 K in če je kaka taka ženska z rumeno naglavno ruto odšla v Zagreb ali v Reko (Sušak). Stroški se povrnejo. C. kr. okrožna sodnja v Rudolfovi, odd. IV., dne 18. novembra 1911.

— **V Semčju** je samo toliko liberalcev, da bi jih lahko preštel na prstih ene roke. Pa vendar skušajo delati zgačo. Po liberalnih listih kriče in vpijejo, kakor da so sami oni gospodarji. Tudi občinske volitve so skušali izrabiti v svoje namene, in res so jih pridobili nekaj, ki sicer nimajo navade, da bi jih poslušali, a bili so pošteno okrcani. Izmed trideset odbornikov je samo eden prišel po njih volji v odbor. Škoda nekaterih sicer pametnih mož, ki so šli zanje pobirati kosanje iz žerjavice. Pravijo, da se bodo pritožili. Naj se, če bodo našli kako nepravilnost. Pomagalo jim ne bo dosti. Stroškov bo nekaj več in potem ne bodo dobili niti enega odbornika.

— **Sneg po hribih in dolinah.** Včeraj popoldne je zapadel po hribovju in planinah sneg.

— **Ribnikar in katoliške redovnice.** Adolf Ribnikar je neda no nelep napadel katoliške redovnice. Slovenska inteligenca ni imela besede ogorčenja. Celotno židje sodijo pravičnejše kot pa taka inteligenca. Pariški listi javljajo, da se je rabinec Netter, eden izmed najuplivišjih oseb v Parizu, zelo toplo zavzel za usmiljene sestre pariške. Med drugim piše: »Dežela kot je Francija ima pač mnogo boljšega dela kot pa preganjati uboge sestre pri njih

plemenitem delu. Te pobožne žene, ki so prepričane o potrebi njih dela, služijo družbi z boljšim kot pa z visokodonečimi frazami.« Po Parizu krožijo petičije za sestre in po vogalih so nabiti neštet manifesti. Po mestu in okolici krožijo brošure gori imenovanega judovskega duhovna, ki hvalijo delo usmiljenih sester in obsojajo ministrske odredbe.

— **Poroka.** V četrtek se je poročila gđc. Natalija Prinčič z gosp. Hermenegildom Jakončič, c. kr. asistentom pri gozdnem uradu v Gorici.

— **Imenovan** je za ravnatelja na državni gimnaziji v Gorici šolski svetnik dr. Ivan Bezjak, ravnatelj II. državne gimnazije v Ljubljani ter je ob tej priliki dobil naslov vladnega svetnika. Dosedanji ravnatelj na državni gimnaziji v Gorici dr. Josip Tominešek pride za ravnatelja na državno gimnazijo v Maribor.

— **V št. Janžu** je včeraj popoldne predaval o umnem kletarstvu g. Zdolšek, strokovni učitelj na Grmu, popoldne je predaval g. Legvart o živinoreji in živinorejski zadruzi, ki se je osnovala. Pristopilo je 35 članov.

— **Hrvatov na Reki** so uradno našli 25 000, a jih je mnogo več.

— **S'avka voznikov v Trs'u** je končana.

— **Cesta iz Dalmacije v Hrvaško.** »Wiener Zeitung« priobčuje sankcijo zakona dalmatinskega sabora o zgradbi ceste od Obrovca proti Gračacu da se na meji zveže s cesto na Hrvaškem.

— **Mraz na Gorenškem.** Potniki in izletniki, ki so se vrnili sinoči z Gorenjskega ob četrt na devet v Ljubljano, so povedali, da je nastal na Gorenškem čuten mraz. Temperatura je padla od +12 stopinj na 4 stopinje R. Tudi v Ljubljani ni bilo nič boljše.

— **Iz finančne službe.** Davčni asistent Friderik Pavlin je imenovan za davčnega oficijalav desetem činovnem razredu. — Davčni oficijal J. Kilar je od davčnega urada za ljubljansko okolico prestavljen k davčnemu uradu za mesto Ljubljano, davčni praktikant J. Jereb je pa iz Ljubljane prestavljen v Novo mesto. — Nadbavnik finančne straže Feliks Gruber je prestavljen iz Ljubljane v Zatičino.

— **Smrt kurjača v koču.** V papirnici v Goricanah pri Medvodah je dne 16. t. m. kurjač Jožef Gaber čistil kotel. Da bolje kotel očisti, je zlezal s tovarišem v kotel. Ko je bilo delo okoli 10. ure zvečer končano, je Gabrov tovariš zlezal iz kotla, v kotlu je pa ostal Gaber. Drugo jutro so Gabra nezvestnega izvlekli iz kotla. Ponoči je Gaber, ne da bi se bil še kaj zavedel, umrl.

— **Orehi** so letos izredno dobro obrodili ter je pridelek na Ogrskem, Hrvaškem, Balkanu in na Francoskem skoro dvojen. Kljub temu se drže cene na Ogrskem in Hrvaškem zelo visoko 60 do 70 K za stot, kar je povzročilo, da sta glavna odjemalca za ta pridelek — Nemčija in Amerika se obrnili izključno na Francijo, Rumunijo in Bolgarijo.

— **Konfekcijsko blago** obležalo. Vsled neprevzetja leži v Sylos skladišču v Trstu pošiljatev konfekcijskega blaga za ženske in otroke v fakturni vrednosti okroglih 2000 kron, ki je bila določena iz Berolina za Aleksandrijo. Izvoz je carine prost, za uvoz je plačati carina. Kdor hoče kupiti, dobi podrobne podatke ob delavnikih od 9. do 12. ure popoldne pri komercialnem oddelku c. kr. državno - železniškega ravnanstva v Trstu, ulica Giorgio Galatti števil 9, III. nadstropje, vrata števil 137.

— **Spomenik župniku — Ilircu** Luki Ilircu-Oriovčaninu so dne 5. t. m. odkrili na njegovem grobu v Novski. Ilir je spisal več del: o slovanskih narodnih običajih, graničarjih, baronu Trenku itd., zbiral je tudi hrvaške narodne pesmi.

— **Spomenik Zmaju.** V Rumi (Sriem) so odkrili spomenik velikemu srbskemu pesniku Zmaju Jovanu Jovanoviću.

— **Slovenska Straža ima dve hiši** naprodaj. Hiša v mestu na Dolenskem, pripravna za zalogo piva in vina, s sobami za tuje in malim posestvom se proda pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve pri Slovenski Straži. — Hiša, v kateri je pekarija z dnevnim obratom 150 K, v sredi večjega industrijskega trga na Koroškem, se proda. Ob hiši je mlin na vodno moč, katerega ne usahne ter je dovolj močna tudi za valjni mlin. Celo posestvo s pritliklinami vred se ceni na 38.000 kron, od teh lahko ostane 20.000 kron vključeno.

— **Gospodična,** ki biva več let v tujini, večša knjigovodstva, strojepisja, spretna v slovenski in nemški korespondenci, želi priti v kako trgovino. Ponudbe na A. B., Dunaj, VII., Westbahnstrasse, posterestante.

Dobre drože bi rad naročil, pa ne vem kje. — Prijatelj, kar vsedi se in piši na Prvo jugoslovansko drožarno Jos. Košmerl v Ljubljani. Tu se izdelujejo priznane najboljše drože. Samo enkrat poskusi in ne bo ti žal.

— **Košinska kavina** primes se je vsled izborne kakovosti pri nas že tako udomačila, da je nobena slovenska gospodinja ne more pogrešati. Zahtevajte pa le ono v korist obmejnim Slovencem, ki ima na ovitku pečat »Slovenske Straže«.

Kdor se želi zavarovati, naj se v svojem lastnem interesu prej obrne na pisarno »Slovenske Straže«.

— **Splošno pozornost** so vzbujala krasno slikana okna za žup. cerkev v Trzinu, katera so bila razstavljena zadnjim čas v obrtno pospeševalnem uradu. Izdelal jih je umetnik-domačin g. Matej Tušek v Ljubljani, Sv. Petra nasip, katerega tem potom vsem preč. župnim uradom prav toplo priporočamo.

— **Marijin koček.** Krasen Marijin kolek s podobo romarske cerkve na Brezjah ima v zalogi »Slovenska Straža«. Opozarjamo na ta kolek posebno preč. urade in člane ter članice Marijinih družb, da ga vedno rabijo na svojih pismih. Posamezni kolki so po dva vinarja. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani. Razprodajalci dobe 20 odstotkov popusta.

— **V Ameriki umrl** S'ovenec. Dne 13. oktobra je umrl v Chisholmu Slovenec Josip Apič. Nahajal se je čez me se dni v tamošnji Buchardt bolnici. Pokojni, ki zapušča ženo v tej deželi, je bil star 45 let. Na Chisholmu je prebival 8 let.

— **Mrtvo so našli** na shrambi nje ne hiše 28 let staro posestnikovo soprogo Ivano Gregorin iz Lukovice pri Logu. Sodnijska preiskava bo dognala vzrok smrti.

Gonja za poslancem Radičem. Hrvaški listi prinašajo sledečo vest: V noči od srede na četrtek došla je cela četa policajev in orožnikov h kmetu Škorjaču v Resnik v okolici Zagreba. Ker je ta član glavnega odbora kmečke stranke, so slutili pri njem poslanca Stjep. Radiča. Premetali so celo hišo, z bajoneti suvali v seno, preiskali skrinje in omare, toda zaman. Isto so počeli pri zaupniku Radičeve stranke, kmetu Malčiču, seveda z istim uspehom.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

»Daily Telegraph« poroča, da je imelo novo Juansikajevo ministrstvo prvi ministrski svet, Juansikaj je poročal, da so napadli vstaji za hrbtom cesarske čete. Sledil je boj, v katerem so bili vstaji premagani.

Somišljeniki! Podpirajte —
Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

SREDNJEVROPSKI POTRES.

Naš zemljevid nam kaže obseg zadnjega potresa, o katerem smo že itak poročali. Središče potresa se je nahajalo med Baselom in Curihom. Tresla se je zemlja v celi južni Nemčiji, Švici, del Francoske, Italije in Avstrije. Tudi del srednje Nemčije je obiskal potres.

STOLETNICA TVRDKKE KRUPP.

Svetovnoznana nemška tvrdka Krupp slavi danes, 20. novembra 1911, stoletnico, odkar se je ustanovila. Tvrdo je ustanovil Frid. Krupp, roj. 1787., ki je vodil jekleno tvornico do l. 1820. Njegova vdova in sinovi so obrt vodili za njim, a podjetje je jelo šele procvitati, ko ga je prevzel l. 1848. Alf. Krupp. Svojo pozornost je obrnil na takrat iznajdene topove, ki se zadaj nabijajo. Iznajdba je Alfred zelo zboljšal in pričel izdelavati tudi kroglice, vžigalke in lafete. Kruppov zistem tvori še danes temelj večinoma vseh znatnejših artiljerij, vsled česar so Kruppovi tvrdki nadali tudi ime kralj topov. Tvrdo je dobavila dozdej več kakor 30 državam nad 50.000 topov. Posebnost Kruppove tvrdke je izdelovanje velikih blokov do 85.000 kg teže. Po smrti Alfreda Kruppa v letu 1887 je vodil tvrdko do leta 1902 Friderik Alfred Krupp, ki je znatno razširil tvrdkine delovrše. Ta je zelo skrbel tudi

Alfred Krupp.

za delavstvo in Kruppove socialne uredbe za delavstvo so svetovnoznane. Zdaj vodi tvrdko soprog najstarejše hčere Friderika Alfreda Kruppa, prejšnji legacijski svetnik Krupp pl. Bohlén-Nahbach. Dne 1. aprila 1904 je bilo zaposlenih v Kruppovih podjetjih 45.289 oseb, med njimi 4190 uradnikov. Podjetje so izpremenili l. 1908. v akcijsko družbo, a akcije vredne 100 milijonov mark, se nahajajo vse v rokah Kruppove rodbine. Kruppova tvrdka ima zdaj jeklaro v Essenu s streliščem v Meppenu, kjer preizkušajo izdelane topove; jeklaro v Amenu, tovarno v Buckauu, »Germania«-ladjedelnico v Kieľu, plavž s 6 pečmi v Rheinhausnu, tri plavže v Duisburgu, Menwindu in Engersu, nadalje plavž s strojno tvornico in železolivarno pri Saynu, premogokope, veliko železnih rudnikov, eno ladjedelnico v Rotterdamu, tvrdka je udeležena tudi pri španskih železnih rudnikih. Kruppova mlada akcijska družba je napravila v prvem poslovnem letu pri glavnici 100.000.000 mark 20.160.000 mark dobička.

DVE VOJNI LADJI PORTUGALSKIH MONARHISTOV.

Iz Lizbona se poroča, da so kupili portugalski monarhisti dve vojni ladji, ki sta baje odpluli pod zastavo republike Čile proti Portugalski.

Tržič — Slovenski.

Pri občinskih volitvah za trg, ki so bile včeraj, dne 19. t. m., so zmagali združeni Slovenci v vseh treh razredih z ogromnimi večinami. V prvem razredu je izmed 6 odbornikov 5 slovenskih in samo eden nemški, namreč tovarnar in dosedanj mnogoletni župan Karol Mally. Komisija je delala z neumorno pridnostjo od pol 3. ure popoldne do pol 12. ure ponoči. Ob 10. uri zvečer so strelje naznanjali zmago Slovencev. Izmed 18 odbornikov jih ima S. L. S. 11, tedaj večino, narodno napredna 6, Nemci 1. Izmed devet namestnikov je 6 naših, 3 pripadajo narodno napredni stranki. Udeležba je bila velikanska. Red se ni motil, akoravno so nekateri pričakovali kravalov.

Telefonska in brzojavna poročila.

SLOVENCİ IN ŠTAJERSKI DEŽELNI ZBOR.

Celje, 20. novembra. V Št. Jurju sta včeraj na shodu volivcev govorila poslanca dr. Korošec in Pišek. Shod je pozval slovenske poslance v štajerskem deželnem zboru, naj toliko časa vztrajajo v opoziciji, da se ugati slovenskim zahtevam.

CESAR PRITRDILO IZPREMEMBI MINISTRSTVA.

Dunaj, 20. novembra. Ministrski predsednik Stürgkh je predložil včeraj

raj cesarju demisijo finančnega ministra dr. Meyerja in predlagal za finančnega ministra viteza Zaleski, za poljedelskega ministra dr. Brafa, za galisškega ministra pa poslanca Dlugosza. Cesar je pritrdil Stürgkhovim predlogom. Danes zasliši cesar v poslovnih avdijenci dr. Meyerja, nakar zaprišeže nove ministre. Jutri se novi ministri že predstavijo zbornici.

PRIZNANJE BIVŠEMU FINANČNEMU MINISTRU.

Dunaj, 20. novembra. Bivšemu finančnemu ministru dr. Meyerju je izrekel cesar popolno priznanje in zahvalo ter ga odlikoval z redom železne krone prvega razreda.

ČEHI IN IZPREMEMBA VLADE.

Praga, 20. novembra. »Narodni Listy« konstatirajo, da se nahajata v Stürgkhovi vladi dva Čeha, kar pomenja napredek Čehov v primeri z Beckovo vlado. List zahteva, da naj se zdej uredi narodno vprašanje. »Venkov« izjavlja, da more češko politiko izpremeniti zgolj izprememba zistema.

OGRI IN POROKA NADVOJVODA FERDINANDA KARLA.

Budimpešta, 20. novembra. V današnji seji ogrskega državnega zbora je bivši justični minister Polonyi izjavljal, da so s stališča ogrskih zakonov vse določbe dvora od priliki poroke Ferdinanda Karla ničeve.

DEMONSTRACIJA PROTI TRIDENTSKEMU KNEZOŠKOFU.

Bolcan, 20. novembra. Nekaj mladih ljudi je včeraj priredilo mačjo godbo tridentinskemu knezoškofu Endrici, češ, da je za žrtve v laško-turški vojski dal 5000 kron.

POGREB ŽRTEV.

Dunaj, 20. novembra. Danes popoldne se je ob velikanski udeležbi vršil pogreb ustreljene hčere in sina sekčnega šefa barona Holzknechta. Nevarno ranjenemu Robertu Holzknechtu je tudi danes bolje.

MORILEC KLEIN ODBOLŽEN ŠE ENEGA UMORA.

Gradeč, 20. novembra. Morilec Jožefa Kleina tudi dolže, da je umoril dne 24. januarja dimnikarskega mojstra Happicha iz Strassganga.

ČRNAGORA OBŠOJA ITALIJO.

Berolin, 20. novembra. »Vossische Zeitung« objavlja iz Cetinja sledečo brzojavko: Poluradni »Cetinjski Vestnik« objavlja članek, v katerem ostro kritikuje postopanje Italije nasproti Turkom. Ta članek vzbuja z ozirom na tesno sorodstvo cetinjskega in rimskega dvora velikansko senzacijo.

ULTIMAT RUSIJE PERZIJI.

Frankobrod, 20. novembra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Teherana: Rusija zahteva, da mora Perzija do torka, 21. t. m. izpolniti ruske zahteve in se opravičiti. Če Perzija tega ne stori, zasedejo Rusi Karvin, Asterbad in Paleš.

SRBSKI KRALJ V PARIZU.

Pariz, 20. novembra. Na čast srbskemu kralju je bila v operi v soboto slavnostna predstava. Občinstvo je živahno ploskalo kralju in Fallieresu.

KITAJSKA ZAHTEVA ODŠKODNINO OD MEHIKE.

Mehika, 20. novembra. Ker je bilo ob zadnji revoluciji umorjenih v Mehiki 350 Kitajcev, zahteva Kitajska od Mehike odškodnino poldrug milijon dolarjev.

DRZNA POŠTNA TATVINA NA FRANCOSKEM.

Pariz, 20. nov. Velikansko senzacijo vzbuja drzna tatvina izvedena na železniški progi med Lyonom in Marseillom. V tri vozove poštne ambulance so vlomili še neznanzi vlomilci in odnesli večji del dragocene vsebine. Republikci povzročeno škodo cenijo na več milijonov frankov. Vlomilci so odnesli 70 pošt nih vreč, nadalje 120 v Orient in v Indijo namenjenih pisem. V obropanih vozeh so se nahajale tudi dragocenosti namenjene za slavnosti ob kronanju angleške vladarske dvojice v Indiji. Vlomilci so vdrl v ambulančne vozove skozi streho. Vlomilcev še niso izsledili.

ŽIVINSKA KUGA NA ZGORNJEM AVSTRIJSKEM.

Linc, 20. novembra. Goveja kuga na parkljih in gobcih je okužila na Zgornjem Avstrijskem 280 krajev. Oboleženo je že 6530 govede, tako da je kupčija z govejo živino popolnoma onemogočena.

STROMBOLI BRUHA.

Catania, 20. novembra. Danes ob 7. uri 50 minut zjutraj je pričel ognjenik Stromboli iz dveh odprtih silovito bruhati. Gost dim, razbeljeno žareče kamenje, gost pepelnati dež se vsipa v dolino.

VELIKI IZGREDI V GLEDIŠOU.

Bordeaux, 20. novembra. V tukajšnjem gledišču je bila včeraj velika panika. Paniko so iz maščevanja povzročili apahi, ki so goreč papir metali z galerije v parter. Izhode so apahi zastavili s stoli. Na galeriji in v parterju je zavladala silna panika. 10 oseb je bilo smrtnonevarno ranjenih. Apahi so streljali na policiste in bili po njih z nožmi. Enega policista so v pravem pomenu besede pohodili.

PRIJET MORILEC.

Požun, 20. novembra. Sedaj se je javil sam tudi tretji morilec trafikantije Nemethy in njene hčere. Morilec je natak ar Jožef Beveš.

Razne stvari.

Ranjeni Robert vitez Holzknecht se je tudi včeraj precej dobro počutil. Operacije na njem se niso izvršili. Upanje je, da mu ohranijo življenje.

Požar s smrtnimi žrtvami. Dne 19. t. m. je zgorela v Sangerhausnu sladarna. Pri gašenju sta ponesrečili smrtno dve osebi, dve sta pa bili nevarno ranjeni. Požar je uničil 100.000 centov slada in ječmena.

Železniška nesreča pri Pragi. Med Aiebdom in Vysočarom je skočil iz tira delavski vlak. Nevarno je bil ranjen delavec Mautsky.

Strašen samoumor. Praga 20. Poštini praktikant dr. Pavel Pisch si je ko se je kopal, prerezal z britvijo obraz in žile. Vzrok: nesrečna ljubezen.

Morilec policista Schenka aretiran? V Hrušavi pri Poljskih Orlicah se je predstavil policiji delavec Franc Kabesch sam, češ da se hoče očistiti suma, da je usmrtil policista Schenka. Kobescha so pa zaprli, ker govori proti njemu toliko indicijev, da o njegovi krivdi ne dvomijo in to temmanj ker je ranjeni policist Lubowsky označil Habescha za Schenkovega morilca.

Priznanje roparskega morilca Kaiserja. Pred kratkim aretirani Kaiser je, kakor se poroča iz Gradca, priznal, da je oropal posestnika Muzgerja. Dolže pa Kaiserja še roparskega umora na posestniku Bitzu in roparskega umora v Doblju.

Meštrovic odlikovan. Prvo nagrado na rimski razstavi je dobil hrvatski kipar Meštrovic. Vsa kritika ga je slavila kot največjega umetnika.

Največji top celega sveta bo imela trdnjava, ki bo varovala vhod Panamskega kanala. Po opisu angleškega lista »Daily Mail« bo imel ta top kaliber 488 mm, tehtal bo 130.000 kg in streljal bo streliva v teži 1090 kg 16 km daleč! Vsak strel bo stal 1000 dolarjev. To mojstersko delo moderne tehnike je izdelano tako fino, da zadostuje en sam vojak za postrežbo tega velikanskega uničevalnega pristojca.

Kolera na Hrvaškem. Vsega vkup je bilo letos na Hrvaškem 72 kolere sumljivih slučajev naznanjenih. Od teh je bilo v 50 slučajih dognana azijska kolera; smrtnih slučajev je bilo 26. V Primorju (Sušaku in Draga) jih je umrlo 13 in v Srijemu tudi 13.

Pozor! Vsakdo naj pri nakupovanju blaga za obleke, ako hoče imeti dobro in trpežno blago, zahteva v vsaki trgovini blago z napisom »Zvezdna tkanina« in z namko »Zlate repate zvezde«. To blago je najtrpežnejše za moške in ženske obleke, kakor tudi za perilo in se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Trgovci, ako se hočete prikupiti svojim odjemalcem, naročite to izborno blago pri podjetju Zvezdnih tkanin Hermes v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 5, nasproti glavne pošte.

Hitro in lepo se osnažijo obuvale, ako rabite čistilo za čevlje »Sava«, katero prodaja A. Kregar v Ljubljani. To čistilo je popolnoma neškodljivo in omehča tudi najtrše usnje.

Ljubljanske novice.

Ij »Ljubljana pred in po rešev.« Opozarjamo na to izredno zanimivo predavanje primarija g. dr. Vinka Gregoriča, ki bo jutri ob 8. uri zvečer v »Ljudskem Domu«. Predavanje bodo pojasnjevale slike. Vstop vsakemu prost.

Ij Krščanska ženska zveza ima jutri, 21. t. m., ob štirih sestaneh v Ljudskem domu.

Ij Glasbeni večer »Ljubljane« je nepričakovano lepo uspel in privabil v veliko dvorano »Uniona« toliko odličnega občinstva, med njim tudi lepo število gg. častnikov, da je bila popolnoma zasedena. Najzanimivejša točka večera je bila g. Bajdeta klavijolina, oziroma klavijola. Instrument se je tudi v tako velikem prostoru izborno obnesel in zbrani komadi deloma s sprem-

ljevanjem glasovirja in harmonija so izzvali buren navdušen aplavz. Najlepša točka je bil »Ave Maria«, izvajan od gg. Bajde (klavijolina), Hafner (klavijola), Gorjup (harmonij) in Svetek (klavir). Kar smo v soboto pisali, to je potrdil včerajšnji debut g. Bajdeta s klavijolino. Ona ima bodočnost. Popularizirala se bo in tačas se pokaže njen pomen v glasbeno-kulturni oziru. Pripominjamo, da daje g. Bajde drage volje informacije o glasbilo in njega nabavi. Prvič je včeraj nastopil ženski zbor samostojno s klavirjem. Pel je mično Dvořakovo »Skromna« in moderno, globoko zamišljeno Lajovičevo skladbo »Pesem«. Glasovni material je gotovo prav dober in bi tvoril z moškim zborom, kadar bi ga dosegel, pevsko skupino, kateri se ne bi bilo treba pri nas ustrašiti nobene tekme. Tako pa ženski zbor nekoliko zaostaja za moškim. Krivo temu je, kakor smo poučeni, še premalo marljivo pohanjanje vaj. Ženska itak v vsakdanjem življenju nima toliko prilike zanimati se za lepo umetnost kakor moški. Zato tembolj potrebuje vaje. Zato je nujna potreba, da odvrže vsako domišljavost, da ne jemlje ozira na nobene intrige, ki imajo ravno mej ženskim svetom zelo rodovita tla, da se z resno voljo napoti četudi v snegu in dežju redno k vajam in ima tam za zborovodjo odprte oči in ušesa, kadar treba tudi usta. To je pot, po kateri se pride do cilja. O moškem zboru se je čula samo ena sodb. da je izborno pel. Oba zbora sta pa pokazala resno, živo delo, energijo in vztrajnost in muzikalno inteligenco v prednašanju, četudi ženski ni bil tako lepo zaokrožen kot moški. Z dobroznano preciznostjo je izvajala »Slov. filharmonija« svoje komade, med njimi najinteresantnejši valček iz R. Staussovega »Rosenkavalierja«, pravo delikatso za moderno uho. Dirigiral je orkester g. V. Talich, zbor g. A. Svetek. Večer je bil lep in animiran ter pokazal, da bi bili taki redni večeri zelo priljubljeni, kar se je od mnogih strani poudarjalo. Vsa čast »Ljubljani« in njenemu zboru, ona lepo napreduje. Triumf večera je v rokah g. Bajdeta, brezdomno mu sledijo še večji kot sinoči. Alfa.

Ij Društvo zdravnikov na Kranjskem je zborovalo dne 17. t. m. ob obili udeležbi. Obravnaval se je iznova načrt novega zdravniškega reda in sicer to pot tudi v detajlih. Vsi izpreminjalni predlogi referentna primarija dr. Gregoriča so se sprejeli in se predložijo avstrijskim zdravniškim zbornic, ki se vrši dne 27. in 28. t. m. v Badenu. Dalje so se obravnavala nekatera stanovska vprašanja, katerih eno se predloži zdravniški zvezi državne zbornice v rešitev. Slednjic se je sklenilo, da se minimalna zdravniška taksa iz leta 1908 iznova objavi po vseh dnevnikih.

Ij Ribnikar nad Tavčarjem. Naš dični tržni nadzornik Adolf Ribnikar, ki nima za to potrebnega fizikatega izpita ter ima za tržno nadzornišvo nek izpit za nižje uslužbenca, se svoj čas ni mogel vzdržati kot zvesti službenik nemškega Dunaja, kjer je nastopal tako »stramm«, da so nekateri stanovski kolegi bili za to, da postane nemški kiščanskosocialni poslanec. Ko iz tega ni bilo nič, pravijo, da je hotel slediti svoji familiji in postati protestant. Kako bi se lepo čulo: Gustav Adolf Ribnikar. Njegov »protestantizem« leži zakopan na protestantskem pokopališču. Sedaj pa je Adolf liberalni deželni poslanec slovenske prvostolice. Pa to še ni dovolj, liberalci ga bodo morali pustiti tudi na mesto deželnega odbora. To je eden pogojev mladinov za »spravo«. General starinov dr. Tavčar naj bi postal ljubljanski župan v deželnem odboru se bo pa moral umakniti ljubljanskemu tržnemu nadzorniku ter bo tako stal Ribnikar nad Tavčarjem. Že sedaj se Ribnikar javno baha okolu, da ima »Tavčarja na špagi«.

Ij Umrlj so v Ljubljani: Bogomir Boskowitz, čevljar, 60 let. — Josip Justin, mestni ubožec, 43 let. — Luka Šabec, občinski ubožec, 65 let. — Anton Omota, sin licejskega sluga, 17 dni.

Ij Vlak povozil je danes zjutraj 9 letnega šolskega učenca Antona Zerovnika z Viča. Deček je šel čez železniško progo na Viču in ga je zadel tovorni vlak tako, da je odletel v kup železniških tramov ter se teško telesno poškodoval. Bil je z rešilnim vozom prepeljan v deželno bolnišnico.

Ij Desetnik pobegnil. Iz tukajšnje vojašnice 17. pešpolka je pobegnil desetnik Leopold Škerjanc. Kakor se poroča, ni izključeno, da ne bi izvršil samoumora. Škerjanc je doma iz Radozmeja v kamniški okolici.

Ij Voda je vsled zadnjega deževja narasla za poldrugi meter. Če dež ne preneha, bodo morali zatvo. nice v Gruberjevem kanalu (na Prulah) zopet odpreti.

Ij Z nožem. Sinoči je okoli 11. ure srečal na Dolenjski cesti delavec Anton Cunk pleskarskega pomočnika Ivana Hudečka kateri ga je z kamnom ranil na glavi. Cunk je potegnil nož ter ranil z njim Hudečka na licu. Na lice mesta došli stražnik, je oba »prijatelja« dal prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Ij Nevarna tatica. Marija Gorenc, 19 let stara, iz Mokronoga, delavka v Ljubljani, je zelo nevarna oseba tujemu imetju, vsaj je bila že tudi zaradi tatvine dvakrat predkaznovana. Tekom letošnjega leta je izvršila več tatvin in izmaknila mnogim učenkam več reči, kakor pelerine, dežnike, predpasnike itd. Poneverila je tudi dragoceno uro, katero je dobila od Marije Grošelj v shrambo. Obdolženka je hotela v družbi Veronike Turk iz Čabra, 17 let stare služkinje, okraštati neko 83 let staro vdovo Franciško Baštelc, medtem ko je Turk na straži stala, kar se jima pa ni posrečilo, ker se je Baštelc prehitro vrnila v sobo. Gorenc deloma krivdo priznava. Obsojena je bila na 8 mesecev težke ječe, njena pomagalka Turk pa na 14 dni zapore.

— Roko mu odrezalo. Andrej Bečaj, 56 let star železniški delavec na postaji Rakek, je imel nesrečo, da je na tiru padel, med tem pa mu je železniški voz levo roko pri komolcu odrezal.

— Kolo »Styria« izmaknil je neznan storilec Janezu Pircu posestniku v Dravljah izpred Pirnatove gostilne na Glincah. Storilca zasledujejo.

Štajerske novice.

š Dobrna. Za 15. t. m. napovedana komisija v svrhu ogledovanja St. Joških pašnikov okoli Kozjaka se je v najlepšem vremenu vršila. G. komisar za kmetijska zboljševalna podjetja Sima Gall je vodil komisijo. Navzoči agrarični inspektor g. I. Pelko je izjavil, da so omenjeni pašniki izvrstno sposobni za skupne paše po pašniški zadrugi. Posebno nas je veselilo, da kaže vodja Celjsk. okraj. zastopa gosp. nam. tajnik dr. Breschraj tako zanimanje za našo zadevo. To je kazal s tem, da se je že drugič lotil težavnega pota na St. Jošt. On se je izjavil, da mora v imenu okraj. zastopa to podjetje le toplo priporočati pa še posebno ker v celnem okraju ni enakega in tudi ne tako ugodnih razmer. Za vresničenje namena pašniške zadruge se pa posebnostni načelstvo pod vodstvom g. župnika Kukoviča. Z njim so še trije člani obhodili kozjaške planine 15. t. m. V pošten pride: Ostrijska planina nad 1200 metrov visoka, potem Dáje in Kristanov ali Skodovnikov svet. Omilujemo le nekatere St. Joščane, ki nasprotujejo temu podjetju: Bog daj bebecem pamet!

š »Štajerčeve« nesramnosti. Tako neumnega lista kot je »Štaje c«, pač ne najdeš pod solncem. Svoje backe krmi s takimi neslanostmi, lažmi in smradom, da se še hudobnim ljudem gabi. Poglejmo! Najbolj se je spravil letos »Štajerc« na beržo duhovnikov, ki je ponekod edini glavni dohodek dušnim pastirjem. Hujska ljudi proti temu, da bi dajali duhovnikom to, kar jim je že desetletja in desetletja zasigurano. Pri Sv. Andražu v Slov. goricah je pogorel nedavno sivolasemu župniku Očgerlu hlev in gospodarsko poslopje z vsemi predmeti, gospodarskim orodjem in krmo. »Štajerc« se še sedaj norčuje iz župnikove nesreče in hujska farane, naj ne pomagajo staviti hleva. Poslanca Brenciča, ki je pri prebivalstvu ptujskega okraja priljubljen, napada in se norčuje iz njegovega govora na barabski način, po vzorcu pijanih ptujskih knopsarjev. Sploh najdemo v »Štajercu« žalostnejše izraze, kot v kakem velikomestnem smrdljivem pajzelju. List, ki piše v takem tonu, se obsodi sam. Sicer pa od Linhart, ki je kradel delavske denarje, ni pričakovati kaj okusnejšega. Že figura urednikova je popolnoma prilagoden pisavi lista. Štajerčijanci, le bodite ponosni na umazano vaše glasilo.

š Mohorjani v Franko'ovem so darovali za »Slovensko Stražo« 20 K, kar je za to malo faro gotovo lep dar. Posnemajte, posebno večje in bolj imovite fare!

š Socialistična pekarna bo prenehala delati. Iz Maribora poročajo nemški listi, da bodo v socialno demokratični »delavski pekarni« kmalu ustavili obrat. Povod je brččas deloma tudi konkurenca dunajske socialistične tovarne za kruh »Hammerbrotwerke«.

š Slovensko gledališče v Mariboru je vsled nepričakovanih ovir primorano gledališke predstave preložiti na poznejši čas, in sicer se bo vršila prva predstava dne 26. novembra 1911, če bodo vse ovire premagane, vendar bo to še o tem pravočasno poročali.

š Boj med očetom in sinom. Iz Brežic poročajo: Posestnikov sin Jožef Zorko v Dolenji vasi je večkrat delal pri tujih ljudeh, da si je prislužil kaj denarja. Tako je pretekli teden tudi delal drugod, v soboto zvečer pa se vrnil domov in zahteval od sestre jedi. Oče pa ga je zavrnil, naj gre tja jest, kjer je služil med tednom denar. V prepiru, ki je med obema nastal, je skušal sin podreti očeta na tla. Oče pa je potegnil svoj žepni nož ter je sunil z njim sina v hrbet, drugič pa v desno stegno. Pri prvem sunku je ranil tudi pljuča, vsled česar je bila poškodba smrtnonevarna. Težko ranjenega sina so prepeljali v bolnišnico v Brežicah.

š Iz Rogatca. V nekaj slovenski gostilni Ogrizekovi v našem trgu, so tržki »Nemci« otvorili »Kernstocküberl«. V ta »stuberl« zahajajo sedaj sami Nemci, čegar imena se končujejo z iči, tiči viči, i. t. d., orožništvo in c. k. uradniki. Post festum!

š Mariborska nemška šparkasa je slavila v torek dne 14. novembra 50 letnico obstoja. Zavod, ki je bil zasnovan kot nepristranski, se je razvil zadnje desetletje kot izključno nemška last, dasiravno imajo še nekateri zaslepljeni Slovenci več stotisoč hranilnih vlog v njem. Nemška bojna društva dobivajo leto za letom tisoče in tisoče, samo za Wastianovo izvolitav je prispevala hranilnica več stotakov. Zavod ima seboj 2,290 505 K rezervnega fonda, od katerega obresti vleče občina vsako leto lepe obresti. Hranilnih vlog ima posojilnica do zdaj 26 milijonov kron. Smelo trdimo, da so polovico vsega tega znosili Slovenci. Če bi se obelodanila imena Slovencev, ki nosijo v ta vsenemški zavod denar, bi bil marsikateri rodoljubni Slovenec razočaran.

Po svetu.

K napadom na poročnika in na pismonošo. Praga, 20. novembra. Zaprli so Karla in Franca Slaba, ki sta v zvezi s trgovskim sodrušnikom Křivohlavjem poskušala oropati denarnega pismonošo Melichno. Napadalcu so podali izpoved, v kateri pripoznajo, da so napadli o Vseh Svetih tudi poročnika Wolfsbergerja v kupeju. Napotila ju je na napad slika, ki sta jo videla v kinematografu, ki predstavlja napad v ekspresnem vlaku. Křivohlav je posodil bratoma Slaba svoj revolver. Začetkom sta nameravala napasti profesorja Zachradnika iz Příbrama in tvorničarja Janowitza, a v kritičnem trenutku sta srčnost izgubila. Šele ko sta videla, da sedi v prvem razredu poročnik Wolfsberger sam, sta sklenila, da ga napadeta in oropata. Poročniku sta vzela 15 K. Po napadu sta se sestala s Křivohlavjem. Prisegli so si, da bodo molčali. Načrt za napad denarnega pismonoša Melichno so izdelali natančno v vseh podrobnostih, a se je vsled pismonoševega odločnega nastopa izjalovil. Napadalcu izgledajo, kakor dečki. Karel Slaba je pisar na juridični fakulteti. Poizkušal se je tudi s pisateljevanjem. Najrajše pa je čital ruske revolucionarne romane. Pismonošo so zvalili v nalašč najeto stanovanje, odpotali na to stanovanje znesek 2 K ter se na došlega pismonošo navalili z revolverji. Pismonoša ni izgubil ravnotežnosti, udaril je enega napadalca z roko, drugega z nogo, nakar je tretji napadalec pobegnil. Nato sta izgubila pogum tudi ostala dva napadalca ter bežala. Na cesti sta stala dva stražnika. Napadalec sta priletela stražnikoma v roke.

Povožen general umrl. Dunaj, dne 20. novembra. General pehote pl. Steinitz, ki ga je pri operi 18. t. m. sunil motor električne železnice, je na doljenih poškodbah umrl.

Bosenski mohamedanci za tripoliške ranjence. Bosenski muslimi so za turške ranjence v Tripolisu nabrali 30 tisoč kron. Italijanski konzul v Sarajevu se je pritožil radi pisanja časopisja. Tovarno sladkorja v Požegi namestovaniti konzorcij, ki se je v to svrhu osnoval.

Muslimanska trgovska in poljedelska banka se je dne 16. t. m. konstituirala v Tešnju.

Roparski glavar Čekirdiali, ki je tekom petnajstih let ropal po okolici Smirne in tekom teh let ubil nad petsto ljudi, je bil te dni pri spopadu z orožniki v okolici Carigrada ustreljen.

Kako so Napoleona boleli zobje. V Londonu so pred nekaj dnevi na javni dražbi prodali neko pismo doktorja Antommarchija, ki je bil na otoku Sv. Helene Napoleonov telesni zdravnik. Iz pisma, ki ga je zdravnik pisal svojemu prijatelju, je razvidno, da se je cesar Napoleon, ki je v stoterih bitkah drzno zrl smrti v lice, grozno bal zobnih bolečin in imel velik strah pred vnetjem zob. Antommarchi poroča, da so Napoleona že dalje časa boleli zobje ter da jih je zdravil na najrazličnejše načine, predno se je odločil, da dà izdreti

zob, ki je povzročal bolečine. Operacija pa v resnici ni bila lahka. Ko je prišel zobozdravnik, je zmagalet pred Austerlitzem in drugod zbežal pred njim stokač. Pogumni doktor pa je tekkel za njim in ga ujel, na kar se je med obema razvil pravcati pretep, ker je Napoleon otepal okoli sebe kot obseden, da bi se oprostil iz rok zobozdravnika. Zdravniku seveda v teh razmerah ni ničesar drugega ostalo kot zvezati upornega pacienta ter ga položiti na tla. Po operaciji je bil cesar popolnoma brez uma. Ker je neprestano stokal, da ga zebe, so napravili ogenj v vseh pečeh, dasiravno je bilo sredi vročega poletja. Šele pri pogledu na plamene se je nekoliko pomiril.

Quousque tandem? — Najnovejša slikarska struja. — Velika ideja impresionizma, ki je zavladala v prvi polovici prošlega stoletja na Francoskem in polagoma po celem kulturnem svetu, ima svoj temelj v delih velikanov slikarstva Velazqueza in Rembrandta. Po njej je impresionizem poglobljenje naše zavesti o zunanjem svetu. S to definicijo je pa tesno zvezana proklamacija neomejene pravice osebnosti. To pomeni, da ima vsak slikar pravico slikati svet kakor ga on vidi, brez ozira na akademične predpise o pravih zunanje lepote; iz tega sledi, da zahteva impresionizem od slikarja resnico in zopet resnico. Ta »pravica osebnosti« je pa privlekla k slikarstvu nešteto nepoklicanih, ki so videli v nji le pravico čečkati kakor se jim je ljubilo, ne pa dolžnost resničnosti. Posebno privlačno silo za nepoklicane je imel in ima impresionizem tudi radi tega, ker je potisnil v stran formo, ki je zavzemala v klasični umetnosti, kot glavna nositeljica lepote prvi prostor in proslavljal lepoto barve in luči; risba je torej impresionizmu več ali manj postranska stvar, barva in luč vse. To je bilo naravno odrešenje za marsikatega netaletiranega »tudi-slikarja«, ki ni bil zmožen narisati le količjak podoben obraz. Saj je tudi veliki Rembrandt na glas, da je bil slab risar. Torej: a'nc'h' io sono pittore!

In tako je prišel celi impresionizem v slab glas. Stremljenje za rasnično gledamo z očmi umetniške osebnosti, je nadomestila gonja po originalnosti. Slikati kakor še nikdar nobeden ni slikal, to je bil cilj teh nepoklicanih. In začelo je mrgoletni slikarskih »izmov«. Imamo neo-impresionizem, pointilizem, divisionizem, ekspresionizem, simbolizem in kakor se še imenujejo te estetične zveri. Najnovejši »izem« je pa — kubizem, ki ga je izumil neki Picasso. V letošnjem jesenskem »salonu«, kakor imenujejo Francozi razstave novih slik, imajo »kubisti« svoj oddelek. Razstavljene so slike kubistov Picassa, Metzingerja, Le Fauconniera, Gleizesa in drugih. Beseda kubizem prihaja od kubus, to je kocka. Kubisti slikajo tako kakor bi bil naslikani predmet sestavljen iz kock. Tudi z najboljšo voljo tu človek ne more najti kake umetniške nujnosti, ki je umetnika prisilila slikati baš tako in ne drugače. Kubizem je pač vrhunec »umetniške« nepoštenosti in triumph hlepenja po originalnosti. Neki francoski kritik piše, da je kubizem že izgovoril svojo zadnjo besedo. »To je labudov spev prevzetne nezmožnosti in zadovoljne nevednosti.«

Kdaj se bo resnična moderna umetnost osvobodila plevela, ki jo hoče udušiti? Kdaj bo konec potrpežljivosti publike? Illyricus.

Japonska ženska univerza. Dunajska pisateljica Eliza Schalek se je nedavno mudila na Japonskem. Med drugim si je ogledala japonsko žensko univerzo in govorila z njenim osnivačem grofom Okuma. Slednji je rekel Dunajčanki, da ni ustanovil univerze za to, da bi se ženske izobraževale kot konkurentinje moškim. Nasprotno, Ja-

ponka naj se izobrazi, ob tem pa onrati vse stare tradicije in ceremonije, ki so posebnost japonskega naroda. — Dunajska pisateljica hvali med drugim zlasti tudi naravnost ginljivo ljubezen Japoncev do narave in cvetic.

Za električno cestno železnico v Zemunu je dobil predkoncesijo geometer Vaso Nastič. Potreben kapital je že zagotovljen. Zemun že ima električno razsvetljavo, vodovod bo v kratkem dogotovljen.

Razdelitev zemlje na Rumunskem. V bodočem zasedanju rumunskega parlamenta bo vlada predložila načrt, po katerem se odkupi zemlja, ki je danes skoro izključno v rokah veleposilstva ter se razdeli med kmete, da se tako ustvari za miren razvoj in obstoj države tako potreben kmečki stan. Veleposestniška zemlja se ceni na 250 milijonov K.

Borza za trgovino z jajci se osnuje v Budimpešti.

VEČ TISOČ KRON

bi dobila »Slovenska Straža« na leto, ako bi vsak zaveden Slovenec zahteval po gostilnah računске listke v korist obmejnim Slovincem. Posnemajte v tem oziru nasprotnike! Naj bi ne bilo slovenske gostilne brez naših računskih listkov. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani (Dunajska cesta 32, na dvorišču).

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevin v 24 urah v mm
18	9. zveč.	719.8	6.9	sl. zah.	dež	
19	7. zjut.	14.1	7.9	sr. svzh.		16.6
	2. pop.	13.3	7.2	p. m. szah.		
	9. zveč.	19.1	4.3	sl. jzah.	oblačno	
20	7. zjut.	21.7	1.6		megla	14.9
	2. pop.	22.1	10.0	sr. jzah.	jasno	

Srednja predvčerajsnja temp. 6.1°, norm. 3.0°
Srednja včerajsnja temp. 6.5° norm. 2.8°

Zadruga kov. obrtov naznanja svojim p. n. članom, da je umrl po kratki bolezni nje član, gospod

Jakob Fliegel

kleparski mojster

star 73 let, 20. novembra v 1/2. ure zjutraj v Škofji ulici št. 25.

Pogreb v torek 21. novembra ob 1/4. popoldne iz hiše žalosti k sv. Križu.

Vabijo se p. n. člani in prosilci se obilne udeležbe.

ŽELEZNE PEČI

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za velike kuhinje za zvidanje kakor tudi njih posamne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

„NUISOL“

od Bergmann & Co., Tešin (Tetschen) ob Labi je in ostane, pozneje kot doslej nedosežen v svojem presenečenju naravnem obarvanju las in brade. — Dobiva se v svetli, rujavi in črni barvi steklenica po K 2.50 pri: Antonu Kancu, drogerija; O. Feltich-Frankheim, brivec.

Posušene gobe

kupi v vsaki množini izvozna tvrdka S. Lederer, Neumark bei Taus. 3401
Ponudbe z vzorci in navedbo množine.

Št. 38.147.

3439

Ustanove za onemogle obrtnike.

Pri mestnem magistratu podeliti je tekoče lelo dvajset, povodom praznovanja 60letnice vladanja Njegovega c. in kr. Apostolskega Veličanstva osnovanih ustanov po 100 K.

Pravico do teh ustanov imajo brez lastne krivde obubožani in onemogli obrtniki ljubljanski.

Prošnje za podelitev teh ustanov vladati je tuuradno do 1. decembra t. l.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 16. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

Za večje tovarniško podjetje se išče
... vesten in zanesljiv ...

poslovodja

Ponudbe pod „Poslovodja“ na upravn
... nišvo „Slovenca“. 3428 ...

KINTA
K.C.L.

Priprano močna, lahko tekoča so-
lidna in neprekosljiva so 866

„Kinta“-kolesa.
Najboljše jamstvo. Ilustrovani smilki brezplačno.
K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.
Špeditorska trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Izposojevanje koles.

Nova trinad- stropna hiša

v bližini »Zvezde« se poceni proda za-
radi rodbinskih razmer. Poizve se pri
Fr. Čudnu v Ljubljani. 3382

Išče se kontoristinja

s prakso za večje tovarniško podjetje.
Ponudbe pod „Kontoristinja“ na upravo tega lista.
3429

Kupujte le najpopolnejše pisalne stroje!

UNDERWOOD

Prospekti zastoj in franko!

THE REX CO.

SMITH & BROS

Brezplačno razkazovanje!

Ljubljana, Selenburgova ul. 7.

Telefon 38.

DUNAJ LONDON PARIS RIM 3380

MASTIN

ki se dobiva pri vsakem trgovcu. Svetovnomani doktorja pl. Trnkóczyja kranjski redilni in
varstveni prašek za živino. Na razstavah je dobil prve medalje, od živinorejcev na tisoče
zahvalnih pism. Dobiva se po pošti, najmanj pet zavojev za 2 K 70 v.

Olimpija krema brez masčobe, lepilo prve vrste, je najboljša in najuspešnejša
sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege,
izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1-20, veliki lonček K 2-
rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mladostno
polt, in je popolnoma neškodljiv. Škatulja 1 K 50 v.

Olimpija puder krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. Lonček 1 K 20 v.

Pomada za rast las prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 vin.

Osipalo sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z navodilom o rabi
80 vin, tucat 8 K.

Mazilo zoper ozeblino. je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom 40 vinarjev,
tucat 4 K.

Otroško mazilo

Lekarna Trnkóczy, zraven rotovža, v Ljubljani.
Prva največja eksportna tvrdka. Telefon 190. Drogerijske cene.

Oglejte si! veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.

Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!
Ceniki zastoj, poštnine prosto. — Ceniki zastoj, poštnine prosto.

Št. 1640. RAZGLAS.

Dne 25. novembra t. l. se bo vršil
v Jelšanah

nov živinski in kramarski semenj.

K obilni udeležbi so vabljeni kupec
in prodajalci.

Županstvo občine Jelšane v Istri.

dne 17. novembra 1911.

3462 Župan Valenčič.

Išče se v lepem kraju za župnišč

kuharica.

Več se poizve pri upravnistvu „Slo-
venca“. 3463

Mladenič

v starosti 30 let, neomadeževan,
se želi seznaniti z gospodično, ki
ima lepo posestvo ali dobro gos-
tilno. Proti temu se jamči 9500 K
gotovine. Ponudbe se naj pošli-
ljajo do 1. decembra pod šifro:

»Dobra naprednost«, poštno ležeče št. 33, Ljub-
ljana.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Dobro idoča, več let obstoječa

trgovina

se odda v najem takoj ali maja even-
tuelno se proda tudi hiša iz proste roke
Poizve se pri lastniku Kapiteljska ulica
št. 7 I nadstropje. 3428

Ravnokar izšlo: Gospodinjstvo.

Šolam in gospodinjam sestavila S. M. Lidvina Purgaj,
voditeljica Gospodinjske šole v Ljubljani. — Cena za vezano
knjigo K 2'80. Več v posebnem oglasu.

Nadalje priporočamo še naslednje knjige:

Leposlovje.

Sienkiewicz, Quo vadis? Roman iz Neronove dobe, vez.
K 5'50.
Sienkiewicz, Mali vitez. Zgodovinski roman, K 7'—, vez.
K 8'40.
Sienkiewicz, Rodbina Polaneških. Roman K 10'—, vez.
K 12'—.
Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman v dveh delih,
K 6'40, vez. K 8'40.
Sienkiewicz, Z ognjem in mečem. Zgodovinski roman,
K 4'50, vez. K 6'50.
Sienkiewicz, Brez dogme. Roman K 3'— vez. K 4'50.
Wallace, Ben-Hur. Roman iz Kristusovih časov, vez.
K 4'50.
Beneš-Trčbižský, Kraljica Dagmar. Zgodovinski roman,
K 3'20, vez. K 4'30.
Verne, Kapitan Hatteras, ali Angleži na severnem te-
čaju, K 4'40.
Dostojevski, Zločin in kazen. Roman. K 10'50, vez.
K 13'—.

Leposlovna knjižnica:

Bourget, Razporoka. Roman. K 2'—, vez. K 3'—.
Turgenjev, Stejni kralj Lear. Povest. Stepnjak.
Hiša ob Volgi. K 1'20, vez. K 2'20.
Prus, Straža. Povest. K 2'40, vez. K 3'40.
Dostojevski, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3'—,
vez. K 4'20.
Sevčenko, Kobzar. K 2'40, vez. K 3'—.
Champol, Moč Simone. K 1'90, vez. K 3'—.
Sevčenko, Hajdamaki. K 1'50.
Seeban, Dolina krvi. Povest iz irskega življenja, K 4'90,
vez. K 5'80.
Dickens, Povest o dveh mestih. K 5'50, vez. K 6'50.

Ljudska knjižnica.

Doyle, Znamenje štirih. Londonska povest. K —'60.
Dostal, Darovana. Zgodovinska povest iz dobe slovan-
skih apostolov. K —'60.
Sienkiewicz, Jernač-Zmagovač. Povest. Achleitner, Med
plazovi. Povest tirolskega župnika K —'60.
Finžgar, Gozdarjev sin. Povest K —'20.
Detela, Malo življenje. Povest K 1'—, vez. K 1'90.
Šenova, Zadnja kmečka vojska. Zgodovinska povest iz
leta 1573. K 1'60, vez. K 2'60.
Detela, Prihajač. Povest. K —'90, vez. K 1'70.
Jirovšek, Pasjeglavlč. Zgodovinska povest. — Lagerlöf,
Kristusove legende. K 2'20, vez. K 3'20.

Pesnitve.

Medved, Poezije, I. zvezek. K 3'80, vez. K 5'—.
II. zvezek. K 4'—, vez. K 5'40.
Sardenko, Roma, Poezije. K 2'—, vez. K 3'20.
Prešeren, Poezije. Uredil Pintar. K 1'—, vez. K 1'40.
Gregorčič, Poezije. (Ljudska izdaja). K 1'60, vez. K 3'—.
Job in psalm 118, vez. K 2'30.
Pregelj, Romantika. K 1'50.
Veseli, Psalmi. K 2'—.
Zupančič, Pisanice. Pesmi za mladino, vez. K —'80.

Dramatični spisi:

Za mešane vloge:

Jurčič-Cesnik, Domen. Narodna igra s petjem v 5 de-
janjih, K —'80.
Anzenberger, Krivoprišežnik. Narodna igra v 3 dejanjih
in 7 slikah, K —'80.
Medved, Kacjanar. Tragedija v 5 dejanjih, K 1'40, vez.
K 2'40.
Rihar, Andrej Hofer. Ljudska igra v 5 dejanjih, K —'80,
10 izvodov K 5'—.
Krek, Turški križ. — Tri sestre. K 1'—, 10 izvodov ali
več po K —'80.
Meško, Na smrt obsojeni. K 1'—.
Jurčič-Govekar, Rokovnjač. K —'80.
Štoka, Ne kliči vraga! Burka. K —'60.
Mutasil muzikant. Burka. K —'60.
Trije tički. Burka. K —'70.
Moč uniforme. Burka. K —'80.
Finžgar, Divji lovec. K 1'40.

Igrokazi po K —'30: Berite novice. — Deborah. —
Donna Dianna. — Dragocena ovratnica. — Dva zeta.
— Ena se joče, druga se smeje. — Ena se mora omo-
žiti. — Gospa, ki je bila v Parizu. — Igralka. — Izbi-
ralka. — Kdor se poslednji smeje. — Kovarstvo in
ljubezen. — Kozarec vode. — Na kosilu bom pri svoji
materi. — Na Osojah. — Nič otrok. — Ogenj ni igrača.
— Posek v oči. — Precijoza. — Prijetno iznenadenje.
— Revizor. — Same zapreke. — Stara mesto mlade.
— Tri vile. — Umetnost in narava. — Urh, celjski grof
(Teharski plemič). — Uskok. — V spanji. — Vdova
in vdovec. — Veronika Deseniška. — Zabavljica. —
Zapirajte vrata. — Zapravljivec. — Ženska borba. —
Ženski jok. — Žila.

Razne povesti za ljudstvo:

Vsak zvezek po K —'30:
V gorskem rakotju. — Krvna osveta. — Za kruhom. —
Berač. — Elizabeta. — Boj s prirodo. — Treskova
Uršika. — Solnce in senca. — Svitoslav. — Zaroča o
polnoči. — V znamenju mira. — Mladi samotar.

Vsak zvezek po K —'40:
Lažljivi kljukec. — Pri Vrščevem Grog. — Eri. —
Sopek lepih pravljic. — Maksimilijan I. — Nezgoda na
Palavanu. — Najdenček. — Repoštev. — Mirko Po-
štenjakovič. — Prst božji I/II. — Avstrijska ekspedicija.
— Vrtnirjev prstan. — Jama nad Dobrušo. — Doma
in na tujem. — S prestola na morišče. — Eno leto med
Indijanci. — Nar. pripovedke II. zvezek. — Naselkova
hči. — Izdajalec domovine. — Kristof Kolomb. — Hubad,
Pripovedke I. — Sree, 4 zvezki. — Zlata vas. — Poto-
vanje v Liliput. — Nedolžnost preganjana in poveli-
čana. — Timotej in Filemon. — Genovefa. — Tiuu
Ling. — Nikolaj Zrinski. — Močni baron Ravbar. —
Zbirka nar. pripovedk I. — II. — Pod turškim jarmom.
— Fran baron Trenk. — Car in tesar. — Črni bratje.
— Hildegarda. — Knez Črni Jurij.

Vsak zvezek po K —'48:
Naseljenci. — Narodne pripovedke za mladino I, II, III.
— Poslednji Mehikanec. — Na preriji. — Strelec. —
Stezosledec.

Vsak zvezek po K —'60:
Andrej Hofer. — V delu je rešitev. — Narodna pripo-
vedke IV. — Bitka pri Visu. — Devica Orleanska. —
Elizabeta. — Baron Tegetthof. — Princ Eugen Savoj-
ski. — Mali vseznalec. — Marjetica. — Deteljica. —
Pripovedke iz avstrijske zgodovine. — Kartonica. —
Ogljenica. — Nesrečnica. — General Lavdon.

Vsak zvezek po K —'80:
Fabiola. — Miklova Zala. — Perpetua. — Robinzon.
— Mlinarjev Janez. — Šmid 100 malih pripovedk. —
Peter Prostak. — Kar Bog stori, vse prav stori. —
Bog pomaga. — Kako vzgaja usoda. — Na rakovo
nogo. — Medvedji lov in čukova gostija.

Vsak zvezek po K 1'—:
Andersenove pravljice. — Saljivec iz Podravja. — Zmaj
iz Bosne.

Vsak zvezek po K 1'20:
Marjetica. — Odiseja. — Dež in solnce. — Kapitan
Žar. — Povesti s potovanja. — Korotanske povesti.
— Babica.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.